

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 350/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **SLOVNAFT, a. s.**, Vlčie hrdlo 1, Bratislava, IČO 31 322 832, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou **RUŽIČKA AND PARTNERS s. r. o.**, Vysoká 2/B, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 54Cb/34/2020 a jeho uznesení č. k. 54Cb/34/2020-23 zo 14. mája 2021 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cob/120/2021 a jeho uznesení č. k. 1Cob/120/2021-67 zo 7. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 54Cb/34/2020 a jeho uznesením č. k. 54Cb/34/2020-23 zo 14. mája 2021 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cob/120/2021 a jeho uznesením č. k. 1Cob/120/2021-67 zo 7. decembra 2022. Navrhuje napadnuté uznesenie okresného súdu a napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že občianske združenie – Združenie pre podporu ekologických palív, Štefánikova 879/5, Bratislava, IČO 50 578 472 (ďalej len „občianske združenie“), cieľom činnosti ktorého je „*podporovať a presadzovať ochranu životného prostredia so zreteľom na oblasť prípravy, výroby, predaja a spotreby palivových hmôt a alternatívnych palív a ich zdrojov a to osvetou, prezentáciami, workshopmi, a inými propagačnými aktivitami*“, sa siedmimi žalobami domáhalo proti sťažovateľke (predmetom jej činnosti je výroba výrobkov z ropy a jej chemického spracovania – pohonné látky, mazivá, palivá, uhľovodíky a ich deriváty, plasty a výrobky z nich, anorganické produkty, prevádzkovanie

čerpacích staníc a iné) zaplattenia pohľadávok z titulu existencie záväzkovoprávneho vzťahu pôvodných veriteľov (prevádzkovateľov čerpacích staníc) a sťažovateľky, ktorá im (ako obchodným zástupcom) nevyplatila odstupné podľa zmluvy o prevádzkovaní danej čerpacej stanice.

3. Podľa § 167 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bola uznesením okresného súdu č. k. 51Cb/172/2018-452 z 22. októbra 2018 sťažovateľka vyzvaná, aby sa v lehote 15 dní od jeho doručenia písomne vyjadrila k žalobe. Zároveň bola poučená, že ak si bez vážneho dôvodu nespĺní túto povinnosť, okresný súd môže bez nariadenia pojednávania rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie podľa § 273 CSP. Keďže sa sťažovateľka nevyjadrila k žalobe občianskeho združenia v stanovenej lehote napriek riadnemu doručeniu výzvy, rozsudkom pre zmeškanie č. k. 51Cb/172/2018-461 z 30. novembra 2018 (ďalej len „rozsudok pre meškanie“) bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť občianskemu združeniu 114 755,24 eur s príslušenstvom.

4. Následne sťažovateľka podala návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Uviedla, že dôvodom nepredloženia vyjadrenia k žalobe v stanovenej lehote bola skutočnosť, že sa snažila podrobne vysporiadať s tvrdeniami občianskeho združenia. Navyše, musela tak učiniť v ďalších šiestich obdobných súdnych konaniach, preto preštudovanie a spracovanie značného množstva podkladov nebolo možné objektívne vykonať v stanovenej lehote. Návrh sťažovateľky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bol zamietnutý uznesením okresného súdu č. k. 51Cb/172/2018-589 z 29. júla 2019, pretože neboli splnené podmienky podľa § 277 ods. 1 CSP. Sťažovateľka totiž nepreukázala vážne ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré zmeškala lehotu na podanie vyjadrenia k žalobe. Na základe odvolania sťažovateľky bolo uznesením krajského súdu č. k. 3Cob/158/2019-619 z 30. septembra 2019 potvrdené ako vecne správne uznesenie okresného súdu č. k. 51Cb/172/2018-589 z 29. júla 2019. Dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu č. k. 3Cob/158/2019-619 z 30. septembra 2019 bolo odmietnuté uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5Obdo/17/2020 z 2. júna 2020.

5. Na základe lustrácie v informačnom systéme ústavného súdu bolo zistené, že tento uznesením č. k. I. ÚS 536/2020-19 z 1. decembra 2020 odmietol pre neprípustnosť ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51Cb/172/2018 a jeho rozsudku pre zmeškanie. V odôvodnení uvedeného uznesenia ústavný súd konštatoval, že rozsudok pre zmeškanie je *„osobitným druhom súdneho rozhodnutia, ktorý slúži na realizáciu princípu procesnej ekonómie a predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. Z citovaného § 356 písm. b) CSP pritom vyplýva, že je jediným dôvodom prípustnosti odvolania proti rozsudku pre zmeškanie nesplnenie podmienok vyžadovaných zákonom na vydanie takého rozhodnutia. Pod týmto zákonným vymedzením treba rozumieť a) podmienky osobitne zakotvené pre vydanie tohto druhu rozsudku, a tiež aj b) procesné podmienky (podmienky konania), platné pre každé súdne konanie, za ktorých splnenia môže súd konať vo veci. Okrem osobitných podmienok stanovených zákonom pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného musia byť súčasne splnené aj všetky procesné podmienky (§ 161 CSP). Znamená to, že aj keby si žalovaný nesplnil svoje zákonné povinnosti, či už povinnosť vyjadriť sa k žalobe alebo povinnosť dostaviť sa na pojednávanie, nemôže súd rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovaného, ak konanie trpí takým nedostatkom podmienky konania, pre ktorý musí byť konanie zastavené, resp. ak žaloba trpí takými vadami, ktoré bránia pokračovať v konaní. Ak napriek tomu, súd rozsudok pre zmeškanie žalovaného vydá, existuje zákonný dôvod na podanie odvolania. Ak žalovaný podá len návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu, že z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal lehotu na vyjadrenie k žalobe, resp. pojednávanie vo veci (§ 277 CSP), bez toho, aby v zákonnej lehote*

súčasne podal aj odvolanie, nemá už možnosť v odvolaní proti uzneseniu, ktorým bol tento jeho návrh na zrušenie rozsudku zamietnutý, spochybníť existenciu podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie“ (bližšie k tomu Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1332 až 1337).

6. Ďalším uznesením č. k. I. ÚS 47/2020-14 z 28. januára 2020 ústavný súd odmietol pre neprípustnosť ústavnú sťažnosť sťažovateľky proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/158/2019 a jeho uzneseniu č. k. 3Cob/158/2019-619 z 30. septembra 2019, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 51Cb/172/2018-589 z 29. júla 2019 o zamietnutí návrhu sťažovateľky na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdila, že *„vyjadrenie k žalobe mala v určenej lehote pripravené, avšak čakala na ďalšie dôkazy, pričom dôvodom jej oneskorenia je, že sa snažila zaslať okresnému súdu úplné a detailné vyjadrenie, v ktorom sa podrobne vysporiada so všetkými tvrdeniami žalobcu“*, keďže *„v približne rovnakom čase sa mala vyjadriť v ďalších šiestich obdobných veciach, čo v určenej lehote nebolo objektívne možné vykonať“*.

7. Dňa 22. októbra 2020 sťažovateľka doručila okresnému súdu žalobu, ktorou sa domáhala obnovy konania vedeného pod sp. zn. 51Cb/172/2018 z dôvodu, že okresný súd v identickej veci rozsudkom č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 (v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 4Cob/69/2021-606 z 26. januára 2023) žalobu občianskeho združenia právoplatne zamietol. Okresný súd vylúčil, že by mohlo ísť o obchodné zastúpenie, a aj keby išlo o obchodné zastúpenie, občianske združenie v tomto konaní neuneslo dôkazné bremeno vo vzťahu k vzniku ním žalovaného nároku. Sťažovateľka tiež uviedla, že k aplikácii rozsudku pre zmeškanie nemožno pristupovať iba formálne bez prihliadnutia na všetky okolnosti známe v čase rozhodovania súdu. Rozsudok pre zmeškanie ani nepredstavuje nástroj výlučne pre zrýchlenie a zefektívnenie súdneho konania. Využitie oprávnenia súdu rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie preto podlieha formálnym aj materiálnym podmienkam. Materiálne podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie vyplývajú najmä z použitia slovesa „môže“ v zmysle § 273 ods. 1 CSP.

8. Napadnutým uznesením okresného súdu bola odmietnutá žaloba sťažovateľky na obnovu konania vedeného pod sp. zn. 51Cb/172/2018. Okresný súd uviedol, že samotná existencia jeho rozsudku č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 nemôže byť dôvodom na obnovu konania, keďže nie je ho možné považovať za skutočnosť, ktorú by sťažovateľka nemohla uplatniť bez vlastnej viny a ktorá by mohla privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1Obo/1/2018 zo 6. marca 2018, podľa ktorého žalobou o obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávnosti procesnej povahy. Na nápravu týchto neprávosti slúžia podľa povahy rozhodnutia a charakteru namietanej nesprávnosti iné opravné prostriedky. Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého žalobou o obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť žaloby o obnovu konania.

9. Uvedené uznesenie najvyššieho súdu podľa okresného súdu bolo aplikované aj v danej veci, pretože sťažovateľka sa domáhala obnovy konania z dôvodu, že neboli správne vyhodnotené materiálne podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, t. j. nedôvodnosť žalovaného nároku občianskeho združenia. Rozsudok pre zmeškanie bol vydaný z dôvodu, že sťažovateľka bola vlastnou vinnou pasívna, nereagovala na výzvu na vyjadrenie k podanej žalobe a bola poučená o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Keďže boli splnené podmienky na vydanie

rozsudku pre zmeškanie, bolo na uvážení sudcu, či rozhodne touto skrátenou formou. Okresný súd nepovažoval za preukázané, že by sťažovateľka uplatňovala nové skutočnosti a dôkazy, ktoré nemohla skôr uplatniť. K rozdielnym rozhodnutiam vo veciach totiž došlo procesnou pasivitou sťažovateľky a také konanie nemôže požívať právnu ochranu v tom zmysle, že okresný súd by zasiahol do právoplatného rozhodnutia. Z právnych princípov vyplýva, že práva patria bdelym, a preto hoci došlo k právne rozdielnym záverom v dvoch identických konaniach, nie je daný dôvod na povolenie obnovy konania.

10. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie, v ktorom namietala, že okresný súd neskúmal splnenie materiálnych podmienok pre vydanie rozsudku. Napadnutým uznesením krajského súdu bolo napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdené ako vecne správne. Krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil s napadnutým uznesením okresného súdu i s jeho odôvodnením a dodal, že rozsudok okresného súdu č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 nijakým spôsobom neprejudikoval otázku dôležitú pre rozhodnutie, ktorého obnovy sa sťažovateľka domáha. Z vyjadrenia občianskeho združenia k odvolaniu sťažovateľky vyplýva, že nejde o identické skutkové okolnosti. Iné posúdenie iných skutkových okolností nie je dôvodom na prijatie záveru, že by rozsudok vydaný v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 42Cb/30/2017 bol dôvodom na povolenie obnovy. Zároveň v žalobe na obnovu konania sťažovateľka neuviedla iné skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by v pôvodnom konaní bez svojej viny nemohla použiť. Krajský súd poukázal aj na § 399 CSP, podľa ktorého obnova konania nie je prípustná v prípade, ak zmenu alebo zrušenie rozhodnutia možno dosiahnuť inak. Za splnenia podmienok prípustnosti odvolania je aj proti rozsudku pre zmeškanie možné podať odvolanie [§ 356 písm. b) CSP]. Sťažovateľka v pôvodnom konaní nepodala odvolanie, v ktorom mohla namietat práve nesplnenie materiálnych podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Z tohto dôvodu nie je možné domáhať sa nápravy prostredníctvom inštitútu obnovy konania. Podľa názoru krajského súdu je „*pritom bez právneho významu, či v čase, kedy mu plynula lehota na podanie odvolania, už bolo v inej veci (sp. zn. 42Cb/30/2017) vydané rozhodnutie v prospech žalobcu, nakoľko splnenie podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie sa posudzovalo výlučne vo vzťahu ku konaniu sp.zn. 51Cb/172/2018 bez ohľadu na výsledok iného konania*“.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti stále zotrváva na názore, že rozsudok okresného súdu č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 predstavoval dôvod prípustnosti obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 51Cb/172/2018, ktorý preukazuje, že na vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené materiálne podmienky. V tejto súvislosti sťažovateľka namieta, že na uvedený argument tvoriaci podstatu odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu jej krajský súd vôbec neodpovedal. Existencia rozsudku okresného súdu č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 jej mohla prívodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

12. Na podporu uvedených argumentov sťažovateľka poukázala aj na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 246/2019-14 z 11. júna 2019. Ústavný súd rozhodol, že nie je dôvodný postup rozhodnúť spor rozsudkom pre zmeškanie, keď sa žalobný nárok javí ako neopodstatnený alebo nedostatočne preukázaný bez ohľadu na to, že žalovaný ostal pasívny a k žalobe sa v určenej lehote nevyjadril. Ústavný súd tak potvrdil, že splnenie materiálnej podmienky (preskúmanie opodstatnenosti

žalobného nároku súdom a zistenie jeho opodstatnenosti) sú nevyhnutné pre vydanie kontumačného rozsudku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a po zistení, že obsahuje zákonom požadované náležitosti, skúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu v bode 1 uvedených práv sťažovateľky napadnutým postupom a napadnutým uznesením okresného súdu:

14. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd), ktorého zmyslom je, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a meritórne (vecne) sa zaoberať podanou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

15. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

16. Ústavný súd uvádza, že krajský súd bol oprávnený a povinný preskúmať napadnutý postup a napadnuté uznesenie okresného súdu na základe sťažovateľkou podaného odvolania. Z uvedeného vyplýva, že existoval iný súd rozhodujúci o ochrane práv sťažovateľky (krajský súd), čo vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia v bode 1 uvedených práv napadnutým postupom a napadnutým uznesením okresného súdu.

17. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá právomoc na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu v bode 1 uvedených práv sťažovateľky napadnutým postupom a napadnutým uznesením krajského súdu:

18. K otázke vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa ústavný súd vyjadril, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného

dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

19. Do obsahu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

20. Súčasťou obsahu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

21. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zastáva názor, že rozsudok okresného súdu č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 vydaný po právoplatnosti rozsudku okresného súdu pre zmeškanie predstavoval dôvod prípustnosti obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 51Cb/172/2018, ktorý jej mohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej.

22. Podľa § 397 písm. a) CSP proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba o obnovu konania, ak sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy týkajúce sa strán a predmetu pôvodného konania, ktoré ten, kto podal žalobu o obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

23. Aby bola obnova konania prípustná, musí ísť vždy o skutočnosti a dôkazy, ktoré tu existovali už počas pôvodného konania v zmysle judikatúry do vyhlásenia rozsudku. Pri rozhodnutiach, ktorých existencia bude dôvodom obnovy konania, pôjde o dve skupiny rozhodnutí. Jednak to budú rozhodnutia, ktoré strana bez svojej procesnej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní, napriek tomu, že reálne existovali, a jednak rozhodnutia nové, také, ktoré boli prijaté až po právoplatnom rozhodnutí veci. Druhý prípad predstavuje neskoršie rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, ktorú súd v pôvodnom konaní posúdil inak. Ak súd prejudiciálne posúdi otázku, o ktorej nemôže sám rozhodovať, a po právoplatnom skončení tohto konania orgán, do ktorého právomoci prejudiciálna otázka patrí, túto otázku posúdi odchyľne, pôjde o typický prípad dôvodu obnovy konania podľa § 397 písm. a) CSP. S touto podmienkou súvisí aj ďalšia podmienka prípustnosti žaloby o obnovu konania, a to, že stranou oprávnenou podať žalobu o obnovu konania je len strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané. Preukázanie potenciálne priaznivejšieho rozhodnutia vo veci je procesným predpokladom pre povolenie obnovy konania. V žiadnom prípade však povolenie obnovy konania neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej v novom obnovenom konaní, čo znamená, že ak súd aj obnovu konania povolí na základe pravdepodobne priaznivejšieho rozhodnutia vo veci, výsledky konkrétneho konania môžu tento pôvodný procesný predpoklad vyvrátiť a súd nemusí vyhovieť samotnému žalobnému návrhu po povolení obnovy konania. (k tomu bližšie *Števíček, M., Fícová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022, s. 1498 – 1503*).

24. V danej veci rozsudok okresného súdu č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 o zamietnutí žaloby občianskeho združenia nemohol predstavovať dôvod prípustnosti obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 51Cb/172/2018. Konanie, ktoré sa skončilo vydaním rozsudku pre zmeškanie za splnenia všetkých zákonných predpokladov na jeho vydanie, sa prakticky nedá obnoviť z dôvodu, ako sa toho domáha sťažovateľka. Okresný súd totiž žalobu občianskeho združenia neposudzoval vecne a nie je pritom vôbec podstatné, že neskôr vo veci podľa sťažovateľky s identickým základom (podľa občianskeho združenia ale obe veci majú rozdielny základ) bolo meritórne rozhodnuté inak. Toto nové rozhodnutie netvorí novú skutočnosť pre konanie právoplatne skončené vydaním rozsudku pre zmeškanie ako procesnej sankcie za nesplnenie procesnej povinnosti. Taktiež je právne irelevantné, z akého dôvodu sťažovateľka túto svoju procesnú povinnosť nespĺnila. Ak sa sťažovateľka v približne rovnakom čase mala vyjadriť v ďalších obdobných veciach, čo pre ňu v určenej lehote nebolo objektívne možné vykonať, nič jej napríklad nebránilo požiadať okresný súd o predĺženie lehoty na vyjadrenie alebo inak prejaviť svoju aktivitu v rámci svojej procesnej obrany (§ 149 až 151 CSP), aby vydaniu rozsudku pre zmeškanie zabránila. Rozsudok pre zmeškanie (kontumačný rozsudok) ako osobitný druh súdneho rozhodnutia je vo svojej podstate sankciou za určité zákonom vymedzené formy procesnej pasivity strán v sporovom konaní. Ak by sťažovateľka v sporovom konaní nebola pasívna, otázku opodstatnenosti žalobou uplatňovaného nároku by okresný súd posúdil sám.

25. Ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia zistil, že krajský súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy (CSP), ktorými by poprel ich účel a význam. Napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno označiť za arbitrárne v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné alebo že by napadnuté uznesenie krajského súdu nereflektovalo ťažiskové skutočnosti dôležité pre riadne zistenie stavu veci a rozhodnutie o odvolaní sťažovateľky.

26. Neobstojí preto námietka sťažovateľky, že rozsudok okresného súdu č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 predstavoval dôvod prípustnosti obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 51Cb/172/2018. Pokiaľ neexistovalo rozhodnutie, ktoré sťažovateľka bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní (ako esenciálna podmienka prípustnosti obnovy konania), nemohlo jej privodiť ani priaznivejšie rozhodnutie vo veci (druhá podmienka prípustnosti obnovy konania).

27. Pokiaľ sťažovateľka na podporu svojich argumentov odkázala na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 246/2019-14 z 11. júna 2019, ústavný súd konštatuje, že nie je aplikovateľné na daný prípad pre skutkovú a právnu odlišnosť posudzovanej veci, v ktorej (iná) sťažovateľka namietala, že (iné) všeobecné súdy v (inom) konaní o zaplatenie finančnej čiastky z titulu náhrady hodnoty poskytnutých zariadení po ukončení zmluvy o poskytovaní elektronických komunikačných služieb neaplikovali ustanovenia § 151 CSP upravujúce popretie skutkových tvrdení protistrany.

28. Ústavný súd v súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľa tiež poznamenáva, že nie je možné základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09).

29. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

30. Komplexným posúdením danej veci ústavný súd dospel k záveru, že medzi uznesením krajského súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

31. Sťažovateľka tiež namietala, že krajský súd nevysvetlil, prečo v danej veci neskúmal materiálne podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie. Zároveň krajský súd nevysvetlil, prečo rozsudok okresného súdu č. k. 42Cb/30/2017-522 z 22. júla 2020 by nijak nemohol privodiť pre ňu priaznivejšie rozhodnutie v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 51 Cb 172/2018, ak ide o vec s identickým skutkovým a právnym základom. V tejto súvislosti sťažovateľka uviedla, že *„podstatnou súčasťou právnych záruk v konaní podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy je aj právo na logické, spravodlivé a zákonné odôvodnenie rozhodnutia“*. Sťažovateľka teda namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, keďže sa podľa jej názoru krajský súd mal adekvátne nevysporiadať s jej odvolacou argumentáciou.

32. Ak zákon o ústavnom súde podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti ústavnej sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

33. Ústavný súd sa stotožňuje s konštatáciou sťažovateľky, že prípustnosť dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podľa § 421 ods. 1 CSP je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP. V tejto súvislosti však ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 420 písm. f) CSP, ktoré upravuje prípustnosť dovolania (a v prípade naplnenia tohto dôvodu zároveň aj jeho dôvodnosť) v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu postupom všeobecného súdu nadobudla intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

34. Ústavný súd uvádza, že právo na spravodlivý proces môže všeobecný súd porušiť aj svojím rozhodnutím ako výsledkom svojej procesnej činnosti, ak v jeho odôvodnení absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných na jeho rozhodnutie. Ak takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

35. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu *„nie je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP, pretože k tomu nie sú splnené dôvody“*. Postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 120/2021 bol zavŕšený vydaním napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré sťažovateľka ale mohla napadnúť dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia, ktoré za zákonom ustanovených podmienok

je prípustné aj proti rozhodnutiu vydanom v konaní o žalobe na obnovu konania (m. m. I. ÚS 334/2021). Ústavnému súdu nie je zrejmé, ako sťažovateľka dospela k presvedčeniu, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nie je prípustné dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, ak išlo o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa daná vec skončila.

36. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka nevyužila právny prostriedok, ktorý jej zákon priznáva na ochranu jej základných práv a slobôd, čím nerešpektovala subsidiárne postavenie ústavného súdu. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie totiž nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľka v tomto prípade mala.

37. Z už uvedených dôvodov ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) a písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti a zjavnej neopodstatnenosti.

38. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

39. V závere ústavný súd považuje za vhodné spomenúť, že s účinnosťou od 1. júna 2023 vstúpili do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa – zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony). Podľa § 18n ods. 1 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov prechádza od 1. júna 2023 výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava II v obchodnoprávných veciach na Mestský súd Bratislava III, ktorému bude toto uznesenie doručené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2023

Robert Šorl
predseda senátu